

Tajaajiloonni gidduseentummaan jalqabaa Washingiten dhamaatii qindeeffame Department of Children, Youth & Families (Qajeelcha Daa'immanii, Dargaggootaa & Maatiwwanii)'n, Waajjira Hordoffii Qajeelfama Hawaasaa, Department of Social and Health Services (Qajeelcha Tajaajiloota Fayyaa fi Hawaasaa), the Department of Health and the Department of Services (Qajeelcha Fayyaa fi Qajeelcha Tajaajilootaa) namoota qaro dhabeeyyiin deggerama.

Quunnamtii:

The Washington State Department of Children, Youth & Families Early Support for Infants and Toddlers Program (Qajeelcha Daa'immanii, Dargaggootaa & Maatiwwanii Sagantaa Deggersa Jalqabaa Daa'imman Reefuu Dhalataniif Ijoolleewwanii)

PO Box 40970
Olympia, Washington
98504-0970

esit@dcyf.wa.gov

www.dcyf.wa.gov/services/child-development-supports/esit

Help Me Grow Washington (Waashingiten Akkan Guddisuuf Na Gargaaraa)

Lakk. Bilbilaa: 1-800-322-2588

www.parenthelp123.org

DCYF'n loogii tokko malee sagantaalee fi tajaajiloota isaa hunda namoota hundumaaf sanyii, halluu, saala, amantii, haala gaa'elaa, sabaa, fedhii saalaa, umurii, haala guddinaa, yookiin bakka argamaa, yookiin hir'ina qaamaan utuu hin ilaalin walqixa akka argatan ni godha.

Maxxansa kanaa bifa yookiin afaan biraatiin garagalcha isaa argachuu yoo barbaaddan, maaloo DCYF Constituent Relations (Hariiroo Bulchiinsa Mootummaa DCYF) 1-800-723-4831 irratti bilbiluun yookiin communications@dcyf.wa.gov'n iimeelii erguufiin qunnamaa.

DCYF PUBLICATION FS_0032 | DEL 11-003 OM (07-2023) Oromo

Maaloo Gaafadhaa. Daa'imman Eeguu Hin Danda'an.

Yoo yaaddoo qabaattan ijoolleen dhaloota irraa hanga waggaa sadiitti akkamitti akka guddatan fi bilchaatanii, fi waan gochuu qabdan irratti odeeffannoon ni jira

 Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

Akka Maatiitti Isin Jireenya Daa'ima Keessanii Keessatti Nama Baayyee Barbaachisaadha.

Daa'imoonni waggaa sadii jalqabaa keessatti dafanii guddachuun jijjiiramu. Waa'ee daa'ima keessanii fi akkamitti akka isaan guddatan yaadaa. Isin daa'ima keessan sirriitti beektu. Isin wantoota akka yeroo daa'imni keessan gammaduu/dduu, olka'uu/olkaatuu, deemuu/tuu, yookan burcuqqoo harkaan qabuu/duu yaadaan qabdu. Wanti isin argaa jirtan akka itti daa'imni keessan sadarkaa guddinaa garagaraa keessa darbuun guddatanii dha. Yeroo daa'imni guddina irratti boodatti harkifannaa qabaatu/ttu, guutummaa isteetichaa keessa tajaajiloonni ni jiru. **The Washington State Early Support for Infants and Toddlers program (Sagantaa Deggersa Jalqabaa Daa'imman Reefuu Dhalataniif Ijoolleefii Isteetii Waashingiten)** maatiwwan tajaajila isaan barbaachisu akka argataniif dhamaatii isteetii guutummaa ni qindeessa.

Yoon Waa'ee Guddina Daa'ima Kooti Gaaffii Qabaadhe'oo?

Help Me Grow Washington (Waashingiten Akkan Guddisuuf Na Gargaaraa)'f 1-800-322-2588 irratti maqaa Family Resources Coordinator (FRC, Qindeessaa Leechalloo Maatii)

naannoo keessaniif bilbilaa. Kaa'untii hunda yookaan naannoo ji'oogiraafii hunda keessa FRC's'n ni jiru. Gidduseentummaa jalqabaa (battalaa) daa'imni keessan barbaaduu malu/tu akka argataniif isin gargaaru. Qajeelcha fayyaa naannoo keessanii yookaan aanaa mana barnootaa keessaniifis bilbiluu dandeessu.

Waa'ee yaaddoowwan keessanii dhiyeessaa kunuunsa (yaala) fayyaa keessanii wajjin haasa'aa. Qorannoo gochuun yookaan leecalloolee biroo isiniif himuu ni danda'u. Yoo inshuraansii fayyaa hin qabdan tahe akkasumas odeeffannoo dabalataa yookaan gargaarsa yoo barbaaddan, **Help Me Grow Washington (Waashingiten Akkan Guddisuuf Na Gargaaraa)'f** lakkoofsa armaan olitti tarreeffameen bilbilaa. Akkasumas marsariitii Deggersa Jalqabaa Daa'imman Reefuu Dhalataniif Ijoolleewwanii irraa odeeffannoo dabalataa argachuu dandeessu. www.dcyf.wa.gov/services/child-development-supports/esit.

Keessaa Waa'ee Guddinaa fi
Bilchina daa'ima keessanii ilaalaa.

Ilaalcha

Daa'imni keessan...

- Quunnamtii ijaa ni uumaa/tii (ija keessan keessa nii ilaalaa/tii)
- Ijoota isaanii wantoota socho'an ni hordofuu.
- Irra deddeebin utuu meeshaaleetti hin dha'amin ni deemaa/tii yookaan daa'ima/tii.
- Ijoota lamaan fayyadamuun namoota yookaan wantoota ni ilaalaa/tii.
- Wantoota fageenya sirrii irratti nii qabaa/dii (umrii ji'a 6 booda)
- Walitti fufiinsa gaaddisa keessa yookaan naannoowwan adda fakkaatan (minxaafii, taayilii) irra nii deemaa/tii yookaan daa'ima/tii)
- Utuu ija hin qaxxamursin yookaan ija tokko hin dunuunfatin gara namootaa yookaan wantootaa ni ilaalaa/tii (umrii ji'a 9 booda)
- Ijoota qulqulluu ta'an, kan halluu diimaa yookaan bishaanawaa hin taane qabaa/dii

Dhageettii

Daa'imni keessan...

- Hubannoo Sagalee mana keessaa (kan bilbilaa, balballi rukutamuu, televiiziyoonaa) yaadaan ni qabaa/dii
- Sagalee baayyee ol kahaa hin taane yookaan baayyee gad bu'aa hin taanee ni fayyadama/tii
- Meeshaalee taphaa sagalee dhageessisan (raatilii, beelii)'n nii taphataa/tii
- Sagaleewwan ni fakkeessaa/itii (umrii waggaa 1 booda)
- Jechoota ("s" yookaan "ing") 'n dhuman muraasaan ni fayyadamaa/tii waggaa lama booda
- Qajeelchafamoota jechaa ni hordofaa/tii.
- Televiiziyoonaa yookaan raadiyoo irratti sagalee giddugeessa tahe ni qabaataa/tii
- Rakkina malee seenessa, waraabbiwwan, yookaan televiiziyoonaa ni dhaggeeffataa/tii
- Akka namoonni baay'een hubachuu danda'initti ni dubbataa/tii (yoo umrii waggaa 2-1/2 ol tahe/te)
- Yeroo kutaa biraa irraa waamamu/tu gara keessan ni dhufaa/tii (waggaa 2 booda)

Dhaloota irraa haga Sadiitti –Guddinaa fi Bilchina

Dhaloota – Ji'oota 3

Daa'imni keessan...

- Yeroo garaan ciisan mataa fi qoma isaanii ol qabuu
- Harkaa fi miilota isaanii salphaatti ni sochoosuu
- Mataa isaanii garasii garanitti naannessuun sochii keessan ni hordofuu
- Salphaatti burcuqqoo yookaan harma qabachuu sirriitti ni hodhuu
- Naasuun yookaan sagalee guddaan dingata ni bo'uu
- Gara keessan ilaaluu, fuula keessan ilaaluu
- Sagalee akka bishaan laagaa keessa naannessuu ykn taphaa ni dhageessisuu.
- Kolfa ykn haasaa kolfaan ni deebisuu
- Yeroo sossobaman salphaatti ni callisuu

Ji'oota 3 - 6

Daa'imni keessan...

- Yeroo dugdaan ciisan miilaan ni taphatuu
- Yeroo garaan ciisan mataa fi qoma isaanii ulfaatina isaanii halkaan ol ni kaasuu
- Mataa isaanii ol qabachuun deggersa malee ni turuu
- Garaa gara dugdaatti akkasumas dugdaa gara garaatti ni garagaluu
- Harka isaanii walitti bubuusun ittiin ni taphatuu
- Meeshaa ittiin taphatan fudhachuuf ni hixatuu
- Meeshaa ittiin taphatan kan naannoo isaanii jiru ni fuudhuu
- Mataa isaanii gara sagaleetti ni naanneessuu
- Sagaleewwan garagaraa ni dhageessisuu
- Guddisanii ni kolfoo
- Jaalalaa fi jibba agarsiisuu ni yaaluu

Ji'oota 6 -12

Daa'imni keessan...

- Gargaarsa muraasaan dhaabachiisuu of harkisuu
- Yeroo meeshaa isaanii taphatan gargaarsa malee ni taa'uu
- Wantoota harka tokkorraa kan biraatti ni dabarsuu
- Nyaata qubaa of ni nyaachisuu
- Nagaatti jechuu (bye- bye) harka raasuu ni akkeessuu
- Fedhiwwan isaanii sochii fi sagaleedhaan akka isin beektan ni godhuu
- Sagalee haasaa ("ba-ba" , "ga-ga") ni qabatuu (copy)
- Yeroo nama gaheeyyii wajjin taphatan dabaree ni fudhatuu (gochaa, sagalaa, yookaan agarsiisa fuulaa)
- Gaaffii muraasa akka hubatan isin beeksisuu ("Dabalata nii barbaaddaa?")
- Maatiiwwan isaanii nama alaa irra adda ni baasuu

Ji'oota 12 -18

Daa'imni keessan...

- Kophaa ni deemuu
- Wantoota xixiqqoo (hamma zabiibii) lafaa ni fuudhuu
- Wantoota kuusaalee keessa ni buusu akkasumas keessaa ni dhangalaasuu
- Meeshaa isa tokko isa kaan irra ni kaa'uu
- Fallaanaan of sooruu/ni nyaatuu
- "Mama" yookaan "Dada" tti dabalataan ji'oota garagaraa lama yookaan sadii ni jedhuu
- Jechootatti fayyadamuun wantoota ni gaafatuu
- Burcuqqoo qabachuu waa keessaa ni dhuguu muraasa dhangalaasuun
- Yeroo maqaan waamamu wantoota yookaan fakkiilee muraasa ni tuquu/agarsiisuu

Ji'oota 18 – Waggaa 2

Daa'imni keessan...

- Yoo harka qabaman gulantaa gamoo (stairs) irra ol deemanii gad deebi'uu
- Callisanii ni sararuu (barreessuu)
- Muuziqaa duukaa qaama isaanii nii sochoosuu
- Jechoota lama walitti ni fayyadamuu ("cuunfaa (juice) dabalataa")
- Gaaffii gaafachuu ni jalqabuu, ("cuunfaa?" , "nagaattii (bye - bye?)")
- Saandiwichii ni nyaatu, ni cuffatuu
- Kaalsii fi kophee ni baafatuu
- Nama gaheeyyii wajjin suuran kitaaba seenessaa ni ilaaluu
- Meeshaalee ittiin taphatan keessaa (kan walitti gaggaltuu yookaan konkolaataawwan) keessaan ni filatuu
- Tapha daa'ima kan biraa ni qabatuu (biyyee hammaaruu, kubbaa darbachuu)

Waggoota 2 - 3

Daa'imni keessan...

- Sirriitti deemuu, fiiguu, dhaabachuu, ol kahuu fi gadi jechuu (quphanuu)
- Wantoota 3 yookaan isaan ol walirra kaa'uu
- Ofii isaanii guutumaatti fallaanaa fi burcuqqoo ni fayyadamuu
- Ajaja sadarkaa lamaa ni hordofuu ("Kitaaba fuudhii minjaala irra kaa'ii")
- Kutaa qaamaa isaanii shanii hangaa ja'aa ni waamuu
- Haasa'aa salphaatti ni hirmaatuu
- Gaaffiiwwan sasalphaa "maal" fi "maal godhu" ("Laaqanaaf maal barbaadda?") ni deebisuu
- Akkaataan itti fayyadamaa ("Maaliin dhugda?") yeroo itti himamu wantoota ni agarsiisu yookaan ni waamu
- Hojiilee sasalphaan ni gargaaruu (meeshaalee ittiin taphatan funaanuu)
- Idileen himoota jecha 2-3 qaban ni fayyadamuu

"Daa'imni koo gargaarsa kennamu hundaan foyya'aa jira anis isaa wajjin barachuu danda'een jira."

Waa'ee guddina daa'ima keessanii yaaddoo yoo qabaattan, Help Me Grow Washington (Waashingiten Akkan Guddisuuf Na Gargaaraa) 1-800-322-2588 irratti bilbilaa.